

НАРОДНА БАНКА

СРБИЈЕ

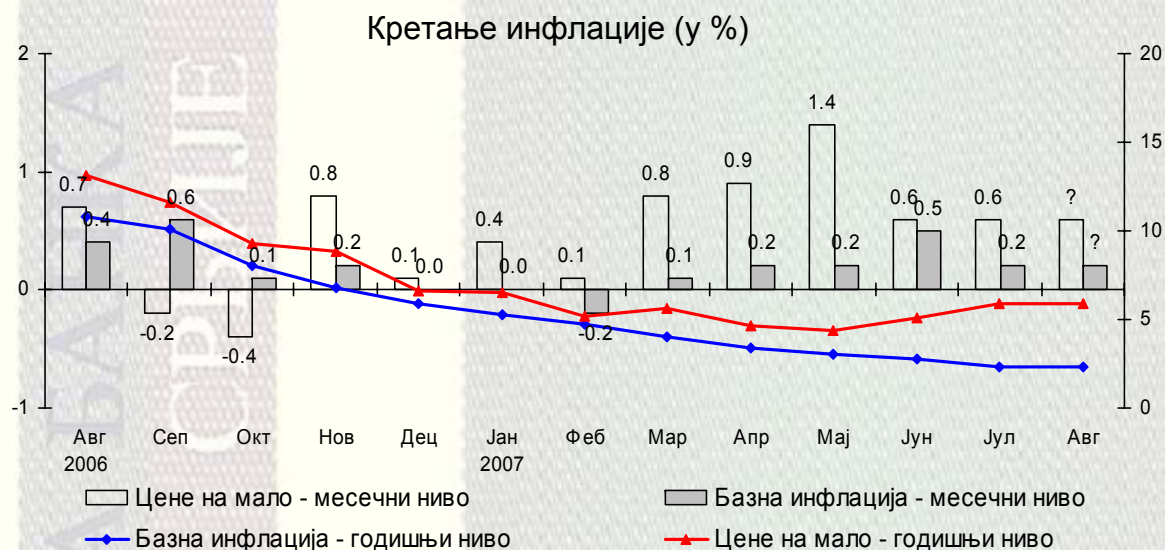


Актуелна монетарна кретања

Радован Јелашић - гувернер

Београд, 28. август 2007. године

НБС очекује значајно повећање базне инфлације у августу месецу!



- Базна инфлација у августу ће нас значајно приближити планираној базној инфлацији за 2007. годину – највероватније око 3% на годишњем нивоу!
- Ефекти повећања базне инфлације су пре свега:
 - проузроковани сушом, и једнократног карактера, али ...
 - примећује се и тенденција повећаних инфлаторних очекивања!
- Таргетирање циља за базну инфлацију «око 4%» и распон од 3-6% за 2008. годину се не доводи у питање!

Монетарни одбор је данас одлучио да повећа референтну каматну стопу за 0,25%, тј. на 9,75%

Разлози:

- Очекивани пораст базне инфлације и инфлаторних очекивања;
- Наставак раста цена под регулацијом државе;
- Пораст реалних нето зарада 24,14% (номинално 29,11%) у периоду јануар-јул 2007 у односу на исти период 2006;
- “Релативно мале могућности фискалне контракције у 2007. години”, а и оне ће имати конкретно дејство тек средином 2008. године;
- Стабилан курс – успостављен “де факто” пливајући режим курса!

Смер утицаја на референтну каматну стопу



Монетарну политику данас детерминише скоро искључиво циљна базна инфлација од 3–6% за 2008. годину

- Народна банка Србије је свој циљ – постизање *базне инфлације* од 4–8% у 2007. години зацртала тачно пре годину дана!
- Одрживост ниске и стабилне инфлације захтева да се одлуке доносе на бази очекиваног, а не на бази оствареног кретања цена;
- Како приликом смањења базне инфлације Народна банка није реаговала истом брзином и истим обимом, тако не треба ни приликом повећања стопе инфлације;
- Поред суше значајну улогу у повећању цена има како банкарски сектор тако и држава
 - НБС је предузела рестриктивне мере у сфери смањења брзине раста кредитног портфеља банака;
 - Држава треба сама да процени које додатне мере жели да предузме у циљу одржавања раста цена на мало у планираном обиму од 6,5% у 2007. години!

Зашто базна инфлација треба да буде “око 4%” а не између 4-8% у 2007. години?

- Због смањења инфлаторних очекивања;
- Да бисмо били сигурни да ће базна инфлација у 2008. години бити између 3–6%;
- Да би се наставила тенденција пада стопе базне инфлације;
- Због присуства значајних ризика пројекције:
 - Експанзивна фискална политика и посебно употреба значајних приватизационих прихода;
 - Кретања на светском тржишту нафте;
 - Спремност инвеститора да улажу у Србију;

Наставак дезинфлационог процеса у Србији: пројекције и циљеви

Дугогодишњи циљеви за базну инфлацију
(међугодишње стопе, у %)



Шта значи за 1% већа инфлација данас?

- Још тежу и скупљу “терапију” сутра, односно већу рестриктивност и још више трошкова стерилизације;
- Смањење реалних прихода свих грађана, предузећа и државе – додатни порез!;
- Угрожавање кредибилитета институција које дефинишу пројектовану инфлацију;
- Покретање инфлаторних очекивања;

Коментари везани за медијске шпекулације о нивоу референтне каматне стопе

- Референтна каматна стопа се користи као главно средство да би се постигла циљана базна инфлација!
- Референтна каматна стопа утиче директно на ниво базне инфлације – остали инструменти попут успоравања раста кредита, додатних резервисања итд. имају само индиректни ефекат на раст цена!
- Народна банка самостално одлучује о нивоу референтне каматне стопе, као и о начину коришћења инструмената који су јој стављени на располагање за остварење законом утврђених циљева, и НИКАДА се та стопа не договара / дискутује са члановима Владе;
- Трошкови спровођења монетарне политике нису, не могу и не треба да буду одлучујући приликом дефинисања нивоа референтне каматне стопе;

Влада треба сама да одлучи на који начин и у којој мери жели да преко фискалне политике утиче на смањење раста цена

- Августовски раст цена, само 64 дана после усвајања буџета за 2007. годину, ће нас знатно приближити циљу Владе – раст цена на мало од 6.5% у 2007. години;
- Са становишта инфлације најважнији је ниво и обим јавне потрошње, а не суфицит или дефицит (на њега утичу приходи који пак аутоматски расту када долази до пораста тражње!);

Народна банка Србије је већ донела мере из своје надлежности како би смањила инфлаторне притиске...

- Ограничење временског рока ненаменских готовинских кредита на 2 године;
- Смањење лимита за бруто пласмане становништву са садашњих 200% на 150%;
- Измене и допуне пондера ризика код обрачуна ризичне активе и ванбилансних позиција;
- Смањење лимита код отворене девизне позиције са 30% на 20%.

... а донеће и нове ако буде потребно!

- Ограничење рока доспећа осталих кредита становништву (осим хипотекарних);
- Додатно скраћивање временског периода ненаменских готовинских кредита.
- Лимит на однос: кредити становништву/орочени депозити становништва;

Коментари у медијима везано за нове мере Народне банке

- “Скупљи кредит – виша инфлација”
 - Ова констатација “економиста” примамљиво звучи, али је просто нетачна, па предлагем да поново прочитају основне принципе монетарне економије;
 - Народна банка је једном већ оборила инфлацију – као и све остале земље на свету – високом референтном каматном стопом;
- “Кредити ће сигурно поскупети” -

Први примери говоре управо супротно тј. Народна банка је била у праву када је тврдила да смањење рока кредита не треба да утиче на ниво каматне стопе (али утиче на месечну рату!);
- “Мере НБС саме нису довољне”

Народна банка никада није ни тврдила да су њене мере довољне, али то је изговор да се само нешто не предузме из своје надлежности!
- “Народна банка је претерала”

НБС је само прописала да се “рок отплате усклади са веком трајања робе / услуга”;